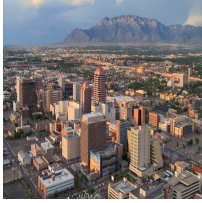
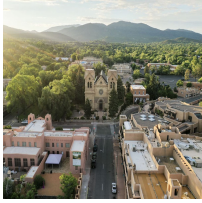

Б. П. Яценко

Нью-Мексико

НЬЮ-МЕКСИКО (англ. New Mexico) – штат у південно-західній частині США. Межує на Сх. зі шт. Техас і Оклахома, на Пн. – зі шт. Колорадо, на Зх. – зі шт. Аризона, на Пд. – зі шт. Техас і Мексикою. Площа 315 194 км². Насел. 2 096 829 осіб (2019). 1/3 насел. штату іспаномовна (найвищий показник у США). Адм. центр – м. Санта-Фе. Найбільше місто і екон. центр – м. Альбукерке. Віддавна тер. сучас. штату заселяли ацтек. племена пуебло і атабаска. 1539 прибули іспан. місіонери. Перші іспан. поселення з'явилися 1598. У 1610 засн. м. Санта-Фе. Від 1821 – провінція Мексикан. імперії. Внаслідок амер.-мексикан. війни ця тер. 1848 відійшла до США, остаточні межі встановлено 1863. Від 1912 – штат. Рельєф складають плато Колорадо і пд. частина Скелястих гір (найвища вершина – Віллер-пік, 3658 м). З Пн. на Пд. протікає р. Ріо-Гранде, що далі на Пд. утворює природ. кордон між США (шт. Техас) і Мексикою. Більша частина тер. – пустеля або напівпустеля, ліси переважно в горах. На гір. схилах – пасовищне тваринництво, у долинах – землеробство в оазах зі зрошув. землями. Н.-М. – лідер у США з видобутку уранових руд і калій. солей. Видобувають також нафту, природ. газ, мідь, золото, срібло, цинк, свинець і молібден. Розвинені молочне і м'ясне тваринництво, вівчарство, вирощування овочів (цибуля, земляний горіх, перець чилі тощо), пшениці і бавовнику. Основні галузі промисловості: харч., хім., електро- і транспортне машинобудування, нафтопереробка. Від 1945 штат – лідер у дослідж. з атом. енергетики. Експерим. базою є наук. лаб. в Лос-Аламосі, у якій, окрім ядер. енергетики, проводять дослідж. у галузях соняч. і геотермал. енергетики. Розвинений туризм; осн. об'єкти: нац. парки, зокрема «Карлсбадські печери», руїни ацтек. поселень. Нац. парк «Білі піски» – місце випробування атом. бомби в пустелі з однойм. назвою (липень 1945). Розвитку рекреації сприяють теплий, сухий клімат і вражаючі ландшафти. 2000 у Н.-М. мешкало 1 819 045 осіб, зокрема 1820 українців: округ Берналілло – 785, Санта-Фе – 225, Отеро – 150, Сандовал – 125 та ін. Від 2009 діє православна місія св. Антонія у м. Лас-Крусес. 2010 укр. діаспора становила 1,7 тис. осіб.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Нью-Мексико / Б. П. Яценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-73860>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).